

Efektivnost dotací na chov hospodářských zvířat v kontextu podpory rozšiřování teritorií vybraného druhu predátora v kulturní krajině.

Bc. Andrea Dohnalová, doc. Ing. Jindřiška Kouřilová, CSc.

Úvod

Krajina

Původní

x

Kulturní

Tři roviny problémů:

- ▶ 1. Zachování biologické rovnováhy
- ▶ 2. Lhostejnost k utrpení zvířat
- ▶ 3. Ekonomické souvislosti

Ad 1. Biologická rovnováha

- ▶ schopnost ekosystému udržet se v rovnováze bez podstatných změn nebo se vracet po podstatném vychýlení do původního stavu ekosystému
- ▶ jde o rovnováhu všech životních složek v ekosystému
- ▶ Jeden druh zvířete vytěsňuje jiné, které do kulturní krajiny také patří (Tetřívka obecná)

2. Lhostejnost k utrpení zvířat

- ▶ nejen samotné napadení, ale i stres z přítomnosti predátorů
- ▶ Existence zákona Zákon č. 246/1992 Sb. - nelze ho využít ve všech případech

Škody způsobené vlky

Ad 2 pokrač. Zákonná ochrana zvířat proti týrání

- ▶ Účelem zákona č. 246/1992 Sb. je chránit zvířata před týráním, poškozováním jejich zdraví a jejich usmrcením bez důvodu, pokud byly způsobeny, byť i z nedbalosti, člověkem.
- ▶ Upraven podle předpisů Evropské unie, ale ta se tím také neřídí v případě vlků
- ▶ Zákon vyjadřuje nesouhlas s jakýmkoliv týráním, pokusech na zvířatech nebo zbytečné utrácení zvířat

Ad 3. Ekonomické souvislosti

- ▶ Ztráty a dotace: výdaje a náklady státu jdou proti sobě, navzájem se jejich efektivnost dostává do nepřímé úměrnosti výstup/ vstup
- ▶ (více na vlky, více vyvolaných nákladů a škod chovatelů. Vyjádření přínosů vyššího počtu vlků neznáme)

- ▶ a) přímé ztráty a škody: dotace

- ▶ b) nepřímé ztráty a škody: náhrady za uhynulá zvířata + ztráty na budoucích jehňatech, plemenných kusech, vyvolané náklady (naddimenzované oplocení a zabezpečení pozemků proti vlkům), pracovní čas zemědělců atd.

- ▶ c) psychické dopady a vlivy

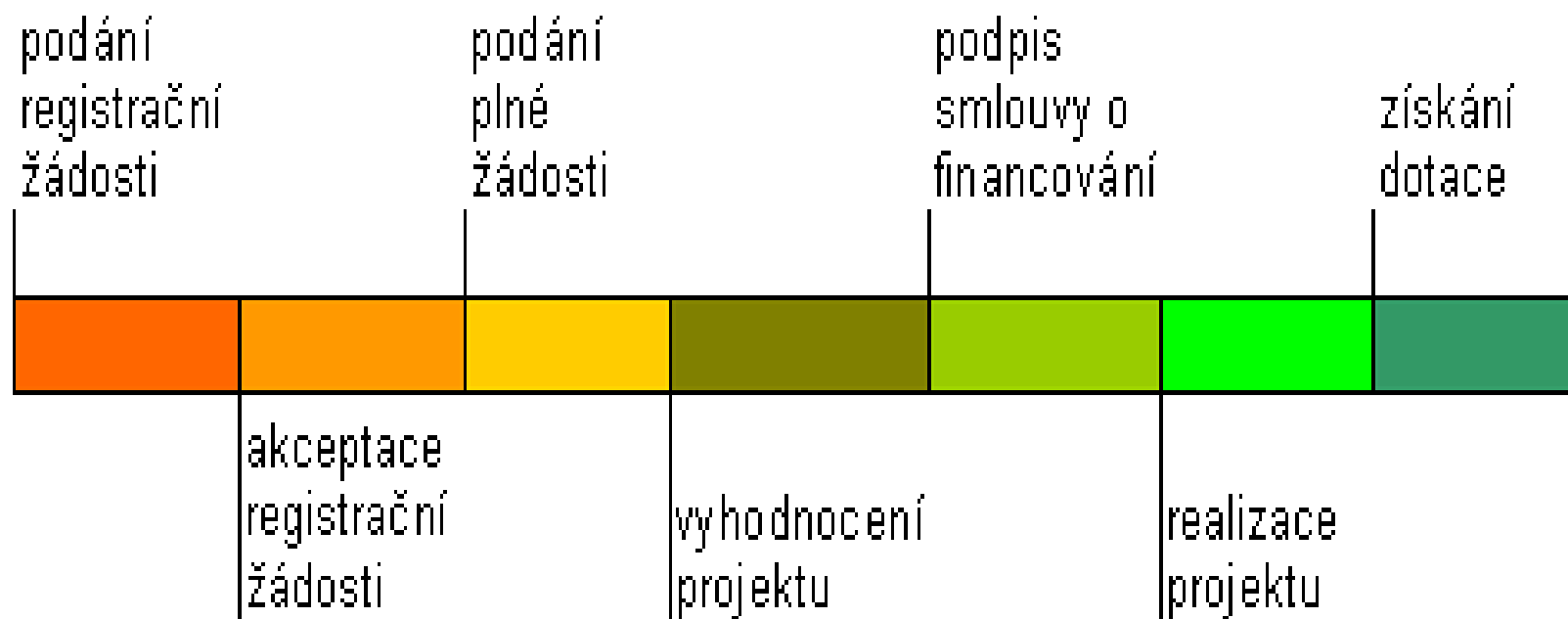
Ad 3 pokrač. Dotace pro chovatele ovcí a koz v roce 2017

- ▶ V roce 2015 bylo rozděleno 45 mil. Kč
- ▶ 2016 - nárůst na 55 mil. Kč
- ▶ Nová dotace na nákup plemenných zvířat
- ▶ Dotační program 2. D. Nákup plemenných zvířat
- ▶ Účelem této dotace je zlepšit genetickou hodnotu stád skotu, ovcí a koz.
- ▶ Vybrané dotace:
 - ▶ Nákup plemenných beranů a kozlů
 - ▶ Do 3 000 Kč na jednoho nakoupeného plemenného berana.
 - ▶ Nákup plemenných jehniček a plemenných koziček
 - ▶ Do 1 200 Kč na jednu nakoupenou plemennou jehničku.
- ▶ 2017 - Jednotné platby na plochu zemědělské půdy (3 377,73 Kč/ha) a na ovce (3 402,87 Kč/jednotku)

Získání dotací předchází řada dílčích úkolů

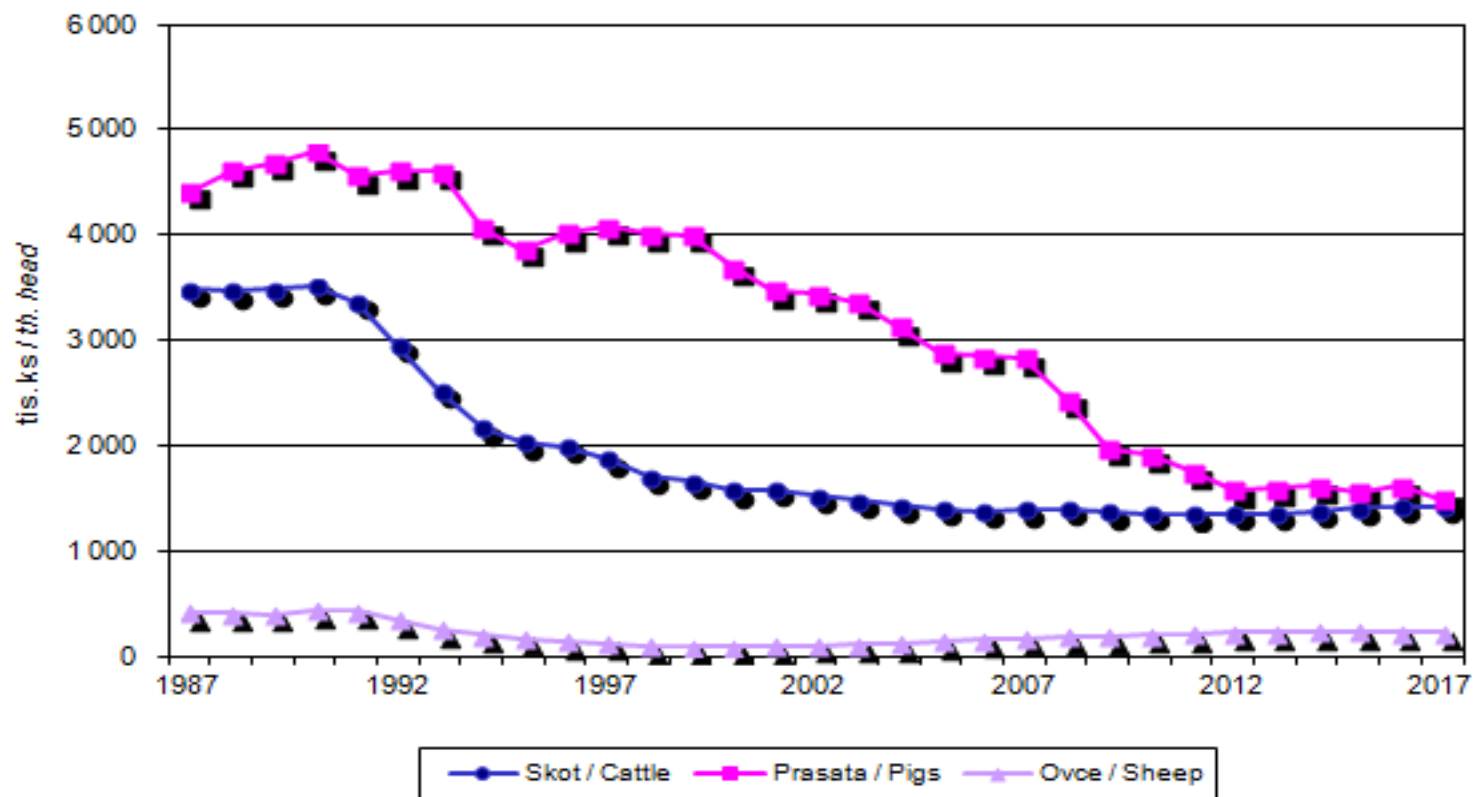
- ▶ Identifikační údaje zpracované podle vzoru v příloze
- ▶ Doklad o registraci podnikání - činnosti ve vztahu k předmětu dotace
- ▶ Doklad o zřízení bankovního účtu žadatele (smlouva o zřízení bankovního účtu)
- ▶ Doklad plátce DPH (pouze plátce DPH)
- ▶ Kopii potvrzení o původu potvrzeného příslušným chovatelským sdružením, které jsou předmětem žádosti dotací
- ▶ Kopii dokladu o koupi předmětného zvířete
- ▶ Potvrzení ošetřujícího veterinárního lékaře kupujícího chovatele, že byly splněny všechny veterinární podmínky pro nákup zvířat
- ▶ další podmínky podle konkrétních případů (Příručka pro žadatele 2017)

Postup získávání dotací

Vývoj stavů hospodářských zvířat v ČR v letech 1987 - 2017

Vývoj stavů hospodářských zvířat v ČR v letech 1987 - 2017
Livestock in the Czech Republic: time series 1987-2017

Ad 3 pokrač. Náhrady za prokazatelně zabitá zvířata vlky

- ▶ Částky jsou vypočteny podle Vyhlášky č. 360/2000 Sb.
- ▶ Podle farmáře, se náklady na jednu dospělou chovnou ovci pohybují kolem 10 000 Kč.
- ▶ Naopak náhrady škody se pohybuje okolo 3 000 Kč za kus.

- ▶ Užitek z ovcí
 - ▶ Maso, mléko, vlna, kůže, rohy a paznehty
 - ▶ Nepřímý užitek je vypásání chráněných území, či míst, která jsou pro ostatní hospodářská zvířata nepřístupná

Ad 3. pokrač. Roční úhrn potravy vlka

- ▶ Se škodami na zvěři je počítáno, ale nejsou stanoveny žádné omezující limity
- ▶ Průměrný dospělý vlk potřebuje ročně asi 4 000 kg masité potravy
- ▶ Jde pouze o část toho, co musí ulovit
- ▶ Loví-li společně dva vlci, tak spotřebují ulovenou kořist z 50%
- ▶ Lze tedy odvodit, že na jednoho vlka připadá ročně cca 8 000 kg kořisti a ve dvou potřebují cca 16 000 kg kořisti.

Ad 3 pokrač. Náhrady škody a návrhy institucí ochrany přírody

- ▶ Farmáři mohou žádat o dotaci na preventivní opatření před útoky šelem z Operačního programu Životního prostředí
- ▶ Veškeré náhrady jsou hrazeny z ministerstev, která jsou tvořena ze zdrojů vytvořených z peněz daňových poplatníků
- ▶ Nová opatření z června roku 2017
- ▶ Výzva č. 58

Výzva č. 58

- ▶ Na stránkách Operačního programu Životní prostředí www.opzp.cz
- ▶ Na zabezpečení svých stád mohou chovatelé získat až 85 % způsobilých nákladů.
- ▶ Lze využít na elektrické ohradníky, doplnění pevných ohrad či na nákup a výcvik pasteveckých psů.
- ▶ Ve výzvě je nyní připraveno 120 milionů Kč.
- ▶ Konkrétní doporučení ochránců přírody a krajiny:
 - ▶ Pevná ohrada v kombinaci s ele. ohradníkem
 - ▶ Zahánění domácích zvířat na noc + 1,5 metrový ele. plot
 - ▶ Trvalá přítomnost pasteveckých psů

Pohled na daná doporučení a zkušenosti chovatelů

- ▶ Chovatelé nejsou na základě svých zkušeností optimističtí.
- ▶ Provozní náklady na hlídání stád u sledované farmy činí ročně 600 tis. Kč.
- ▶ Broumovsko - délka ohrady činí 31 km.
- ▶ V propočtu by nabízená finanční pomoc vyšla na postavení 0,5 km ohradníku.
- ▶ Potřebné finanční prostředky na 31 km ohradníku: 7 000 000 Kč.
- ▶ Pořízení pasteveckých psů - 12 000 Kč.
 - ▶ Další náklady spojené s výcvikem psa.
- ▶ Náhrady za škody za 1 kus ovce činí 3 000 Kč, jehně 1 800 Kč.
- ▶ Náklady jsou ovšem daleko větší.

Ad 3 pokrač. Vzájemná konfrontace skupin

- ▶ Podle legislativy: vlci -> kategorie zvlášt' chráněných živočichů => nelze zamezovat výskytu vlků (farmáři se nemůžou se „škodnou“ vypořádat).
- ▶ Ministerstvo životního prostředí varuje před zabitím vlků
 - ▶ FO: pokuta 50 000 Kč
 - ▶ PO: pokuta 1 000 000 Kč
- ▶ Hnutí DUHA - odměna za nahlášení pachatele 100 000 Kč
- ▶ Legislativa chrání vlka, kdo ochrání ovce před vlčími útoky
- ▶ Obdobné problémy postihují i chovatele v jiných státech EU, př. Francie či Norsko

Závěrem

- ▶ Nedostatečná legislativa
- ▶ Za daných okolností bude docházet k dalším sporům i přes snahu o pochopení situace obou stran, ztrátě financí ze zdrojů v podstatě daňových poplatníků
- ▶ Strany se nesnaží řešit problém, snaží se snížit ekonomické dopady

Děkuji za pozornost